Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

27.10.2021

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto talousarvioesityksestä vuodelle 2022

Teema: Väyläverkon kehittämis- ja kunnossapitohankkeet alueiden näkökulmasta, liikennepoliittisen selonteon toimeenpanon tilanne

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kiittää mahdollisuudesta tulla kuuluksi vuoden 2022 talousarviota koskettavassa asiassa.

Keski-Suomen hyvä saavutettavuus on keskeinen vetovoimatekijä ja perusta maakunnan kasvulle ja kehitykselle. Jyväskylästä säteittäisesti erkanevan päätieverkon (valtatiet 4 ja 9) ja ratojen hyvä ympärivuotinen liikennöitävyys sekä kansanvälisiin yhteyksiin sujuvasti linkittyvä lentoliikenne on perusta kaupan ja teollisuuden kuljetuksille, joukkoliikenteen toimivuudelle sekä työmatkaliikenteelle. Elinkeinoelämän kuljetuksien toimintavarmuus edellyttää hyvää liikennöitävyyttä myös alemmalta tieverkolta.

Hallituksen vuoden 2022 talousarvioesityksen perusteella Keski-Suomen *tieverkon perusväylänpitoon* ennakoidaan tulevan noin 38 milj. euroa, mikä on noin 5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2021. Tieverkon kunnossapitoon on käytössä 33 miljoonaa euroa, josta hoitoon käytetään 14 milj. euroa ja loppuosa korjauksiin. Rahoituksella pystytään varmistamaan liikennettä tyydyttävä palvelutaso vilkkailla teillä. Alemmalla tieverkolla tyydyttävää palvelutasoa ei saavuteta riittämättömän rahoituksen vuoksi ja teiden korjausvelka kasvaa. ELY- keskus näkee, että valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutumisen haasteena on vuosina 2022–2025 suunnitelman tavoitteisiin nähden riittämätön perusväylänpidon rahoitus.

Keski-Suomen maakunnan alueella on maanteitä noin 5 300 kilometriä, joista päällystettyjä teitä on 3 000 kilometriä ja sorateitä 2 300 kilometriä. Keski-Suomen kaikista maanteistä 85 prosenttia on alempaa tieverkkoa ja loput vilkasta tieverkkoa. Alemman tieverkon huonosta kunnosta saadaan säännöllisesti asiakaspalautetta ja tieverkon huonon kunnon koetaan vaikeuttavan elinkeinoelämän kuljetuksien sujuvuutta. Vähäliikenteisisillä teillä (KVL alle 200) päällysteiden kunto huononee ja ELY-keskuksen arvion mukaan noin 200 kilometrillä on harkittava soratieksi muuttamista seuraavan kymmenen vuoden aikana. Näiden teiden osuus kaikista vähäliikenteisistä teistä on noin 8 %. Puolet Keski-Suomen alemmasta tieverkosta on sorateitä, joista viidennes on liikenteellisesti (KVL väh. 150 ajon / vrk) tai verkollisesti merkittäviä. Sorateiden korjaukset edellyttäisivät lähivuosina nykyistä enemmän rahoitusta. Suurten siltojen korjauksia hidastaa silloille kohdistettavan vuosirahoituksen niukkuus, minkä johdosta yhden kohteen korjausta joudutaan jakamaan useammalle vuodelle ja liikenteelle aiheutuvat häiriöt pidentyvät.

KESKI-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
0295 024 500
www.ely-keskus.fi
Y-tunnus 2296962-1
Kirjaamo
PL 250, 40101 Jyväskylä
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Alueellisiin tieverkon pieniin parantamishankkeisiin on perusväylänpidossa talousarvioesityksen mukaan käytössä vajaat 4 milj. euroa, mikä on merkittävästi vähemmän kuin vuonna 2021. Vuonna 2022 jatkuu Jämsässä valtatiellä 9 Himoksen eritasoliittymän rakentaminen. Uusille hankkeille on käytössä noin miljoona euroa ja rahoituksella Keski-Suomessa voidaan käynnistää yksi jalankulkua- ja pyöräilyä edistävä hanke yhteistyössä kuntien kanssa.

Syys-kesällä solmitun vuodet 2021–2023 kattavan *Jyväskylän seudun MAL-sopimuksen* toteutus käynnistyy. Sopimukseen sisältyy liikennejärjestelmän toimivuutta, kestävyyttä ja turvallisuutta edistävien kustannustehokkaiden hankkeiden toteuttaminen valtion ja kuntien yhteisrahoituksella. ELY-keskuksen näkökulmasta on tärkeää, että valtio varaa tähän tarkoituksen sopimuksen mukaisen 3,3 milj. euroa.

Vuoden 2022 talousarvioesityksessä kohdistetaan *yksityisteiden avustuksiin* kysyntään nähden riittävä rahoitus. Arvio Keski-Suomeen kohdistuvan avustusmäärärahatarpeesta on 2,0 milj. euroa. ELY-keskuksessa nähdään haasteena yksityistiekuntien aktiivisuus avustuksien hakemisessa ja ELY-keskuksessa lisätään viestintää asiakkaille yhdessä sidosryhmien kanssa.

Vuoden 2022 talousarvioesitys ei sisällä Keski-Suomeen tienpidon toimenpiteitä *väylä-verkon kehittämisen* osalta. Liikenneverkon strategisen tilannekuvan mukaan maakunnan investointitarpeet painottuvat valtateille 4 (TEN-T ydinverkko) ja 9, joiden toteuttamisvalmiutta edistetään laatimalla tiesuunnitelmia. Näistä tiesuunnitelmista pisimmällä ovat valtatie 4 parantaminen Vaajakosken kohdalla, valtatie 4 parantaminen välillä Vehniä-Äänekoski ja valtatie 4 parantaminen Jyväskylän kohdalla.

Korona on vaikuttanut merkittävästi Keski-Suomessa julkisen henkilöliikenteen palvelujen kysyntään ja tarjontaan. Markkinaehtoisia linja-autoliikenteen vuoroja on lakannut koronan aikana ja lisääntyvä etätyö ja -opiskelu muuttaa edelleen liikkumistarpeita. Palvelujen hankintaan sekä valtion ja kuntien väliseen tehtävänjakoon palvelujen hankinnassa kohdistuu muutospaineita. Vuoden 2022 talousarvioesityksessä osoitetaan ELY-keskukselle rahoitus *julkisen henkilöliikenteen ostoihin ja kehittämiseen.* Voimakkaasti muuttuvan toimintaympäristön johdosta ELY-keskus tarvitsee jatkossa peruspalvelujen järjestämiseen enemmän rahaa kuin aiemmin, tarve on 2,4 milj. euroa vuodessa.

Valtion talousarviossa on sitouduttu turvaamaan Jyväskylän ja Helsingin välinen lentoliikenne ostopalveluilla vuoden 2022 elokuun loppuun saakka. Keski-Suomen elinkeinoelämän ja saavutettavuuden kannalta lentoliikenteen jatkuminen on tärkeää. Huomioiden ratahankkeiden hidas eteneminen on selvää, että ainakaan 2020-luvulla junaliikenne ei voi korvata lentoliikennettä. Toisin kuin monella muulla Suomen sisäisellä lentoreitillä, Jyväskylä – Helsinki -reitin lentomatkustajista yli 90 % on jatkolennoille tähtääviä matkustajia.

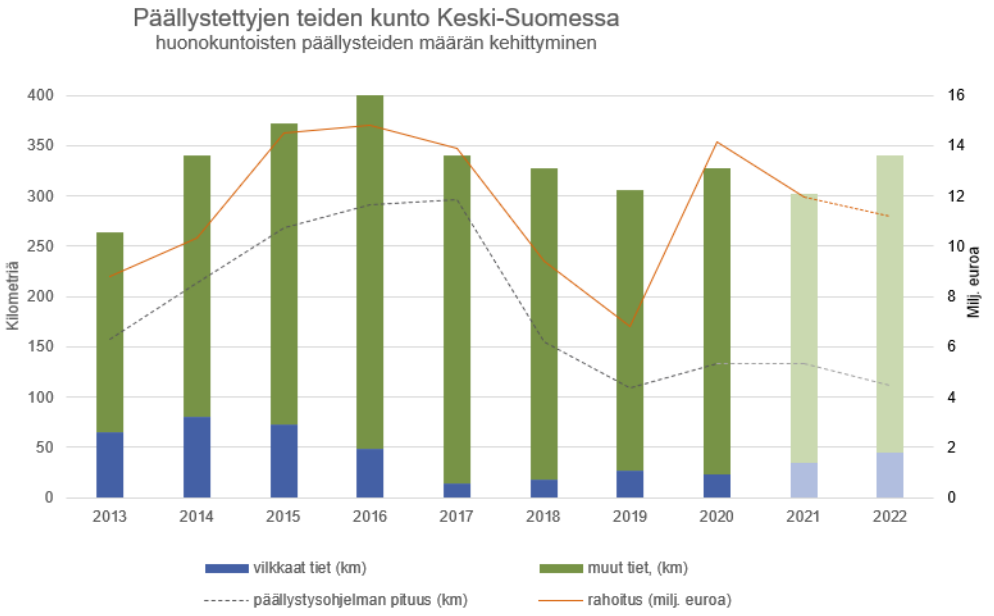
Ylijohtaja Jukka Lehtinen

Liitteet Päällystettyjen teiden, sorateiden ja siltojen korjaukset Keski-Suomessa

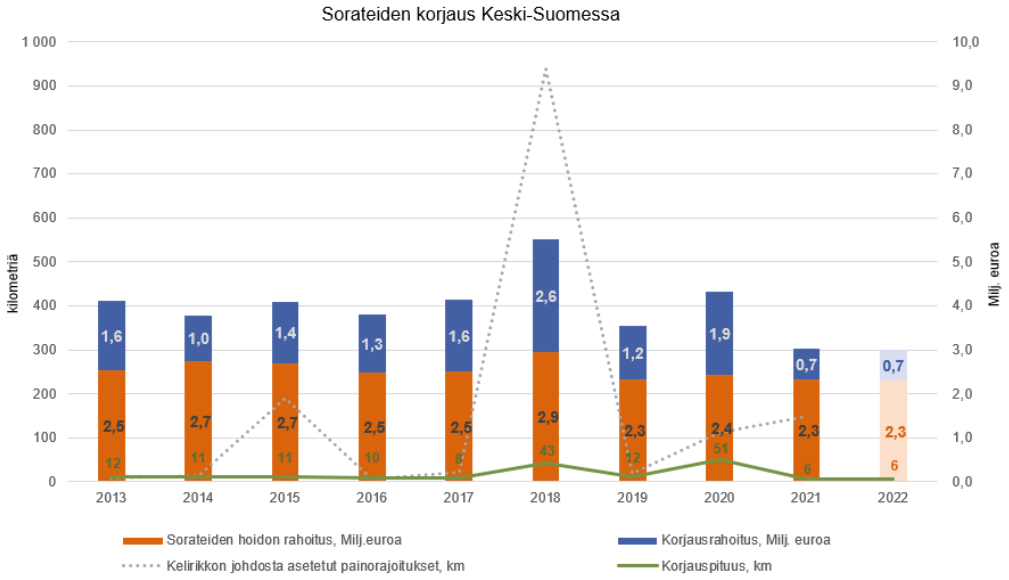
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

27.10.2021

Liite Päällystettyjen teiden, sorateiden ja siltojen korjaukset Keski-Suomessa

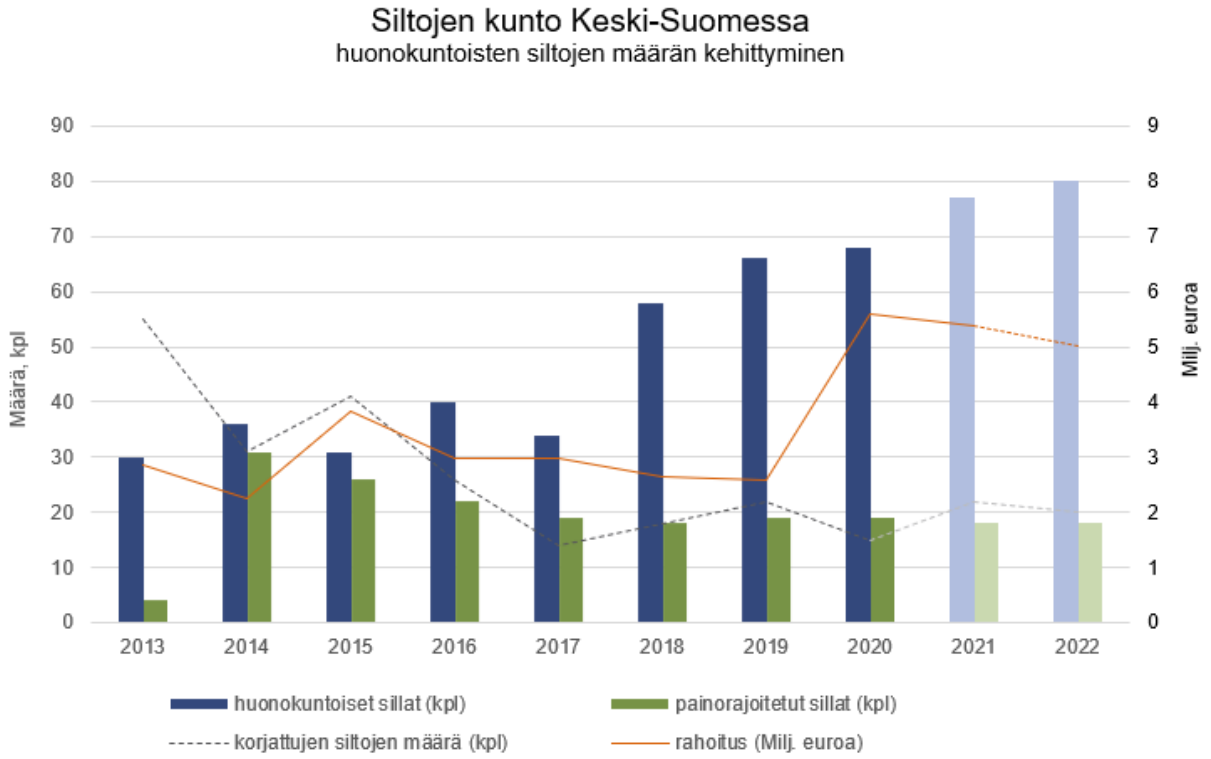
Vuoden 2021 alussa 10 % Keski-Suomen päällystetyistä maanteistä oli huonokuntoisia.

Painorajoitustiedot sisältävät koko vuonna asetetut rajoitukset. Vuoden 2021 painorajoitustiedot sisältävät vain kevään rajoitukset, koska syksyn kelirikkokausi ei ole vielä alkanut.

KESKI-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
0295 024 500
www.ely-keskus.fi
Y-tunnus 2296962-1
Kirjaamo
PL 250, 40101 Jyväskylä
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

27.10.2021

Vuoden 2021 alussa 7 % Keski-Suomen maanteiden silloista on huonokuntoisia.

Tiedot perustuvat 27.10.2021 kuntotilanteeseen.

Tämä asiakirja KEHA/5577/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/5577/2021 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Lehtinen Jukka 27.10.2021 11:53